

MESELLER Üzerine Bir İnceleme

- Kral Süleyman'ın özdeyişlerinin mesajı -

36-) Evlilik – Kelam Çalışması / Vaaz

Meseller'deki öğretilerden biri de evlilik için bilgelik veya bakış açısı vermektir.

a-) Meseller'de kadınlara odaklanmış ayetler görmekteyiz. Kitapta kadınlar hakkında konuşurken bunu başta genç adamlara öğretmek için konuşmaktadır: Fuhuştan ve ahlaksız kadından kaç (5:3-6; 6:24-29; 7:5-23)...

Çünkü Tanrı halkı (RAB'den korkan halk) inanış ve yaşayış açısından diğer uluslar gibi yaşayamaz. Bu yüzden de bir adam ile karısı arasındaki ilişki sağlam olmalıdır (5:15-20). Bu yüzden de iman hayatı için [*ve dolayısı ile evlilik, aile hayatı, gelecek neslin yetiştirilmesi için*] tehdit oluşturan ahlaksızlığa karşı uyarılar tekrarlanan bir nakarat gibidir (2:16; 6:24-29; 7:5; 9:13-18):

5:3 Zina eden kadının dudaklarından bal damlar

Ve sözleri daha yumuşaktır yağdan.

5:4 Fakat sonu pelin otu kadar acı,

İki ağızlı kılıç kadar keskindir.

5:5 Ayakları ölüme gider,

Adımları ölümler diyarına ulaşır.

5:6 Yaşam yolunu düşünmez o kadın,

Yolları dolaşıktır, bilmez *bunu*.

Böylece Meseller bize doğru bir eş bulmakla sevinçli ve zaferli bir şekilde yaşamamanın (18:22; 8:35); mümkün olduğunu hatırlatır (Mezmur 128:3). Bu sebepten 31:10-31 ayetlerinde böyle bir kadından övgüyle söz edilir.

19:14 Ev ve varlık babalardan mirastır

Fakat sağgörülü kadın RAB'dendir.

12:4 Erdemli kadın kocasının tacıdır...

11:16 Kibar bir kadın onur kazanır...

Diğer yandan yanlış bir eş seçimi yapmak ise sıkıntı sebebi olacaktır (27:15-16; 9:13, 21:19).¹

19:13 Ahmak bir oğul babasına yıkımdır

Ve bir karının münakaşaları sürekli bir su damlaması gibidir.

11:22 Domuzun burnundaki altın bir halka gibidir

Sağgörü yoksunu güzel bir kadın.

21:9 Damın bir köşesinde oturmak daha iyidir

Yaygaracı kadınla aynı evi paylaşmaktansa (25:24).

Böylece doğru kadın ile yanlış kadın arasındaki fark çok önemlidir. Neden? Çünkü bu fark aynı zamanda doğru ev ile yanlış ev arasındaki farkı belirler. Ve bu fark doğru yetişmiş çocuklar ile doğru yetişmemiş çocuklar arasındaki farkı belirler. Dolayısı ile bu fark kuşaklar boyunca toplumları ve ülkenin yapısını etkiler.

Böylece doğru kadın ile yanlış kadın arasındaki fark bize seçimimizi ve bunun sonuçlarını net bir şekilde görmemiz için verilmiştir:

12:4 Erdemli kadın kocasının tacıdır
Fakat utandıran kadın kocasının kemiklerinde çürüklük gibidir.
14:1 Bilge kadın evini kendi yapar
Fakat ahmak kadın onu kendi elleriyle yıkar.

Diğer yandan Meseller Kitabının hayatın başındaki tecrübesiz genç adamlara yazıldığını hatırlamak bize başka bir ayeti hatırlatmaktadır:

Tekvin 2:18 Sonra [RAB Tanrı], "Adem'in yalnız kalması iyi değil" dedi, "Ona uygun bir yardımcı yaratacağım."

Bu ayet bize bütün İsrail evinin genç adamlarının sadece "uygun bir yardımcı" ile birliktelik düşünmesi konusunda çok net bir şekilde fikir vermektedir. Çünkü uygun yardımcı konusu (31:10-31) açıkça belirtildiği gibi, uygun olmayan birinin "yardımcı" olarak düşünülmesi durumunda doğacak sonuçlar da Meseller'de açıkça belirtilmiştir (11:22; 12:4; 14:1; 19:13; 21:9).

Böylece "uygun bir yardımcı" düşüncesi arkasında olan şey orijinal yaratılışımızdır:

Tekvin 21:21 RAB Tanrı Adem'e derin bir uyku verdi. Adem uyurken, RAB Tanrı onun kaburga kemiklerinden birini alıp yerini etle kapadı.
22 Adem'den aldığı kaburga kemiğinden bir kadın yaratarak onu Adem'e getirdi.
23 Adem,
"İşte, bu benim kemiklerimden alınmış kemik,
Etimden alınmış ettir" dedi,
"Ona 'Kadın' denilecek,
Çünkü o adamdan alındı."
24 Bu nedenle adam anasını babasını bırakıp karısına bağlanacak ve ikisi tek beden olacak.

Yani İsrail evinin genç adamları bilge kadın ile *tek beden* olmanın Tanrı'nın suretinde yaratılmış olmanın (Tekvin 1:26) ayrıcalığı gereği olduğunu iyi bilmeleri gerekmektedir. Böylece imanlı iki kişi (*adam ve kadın*) birlikte Tanrı'nın yüceliğini, bilgeliğini dünyaya taşımak konusunda daha başarılı olabileceklerdi (Tekvin 1:26-27). Bu yüzden Meseller Kitabı'nı çalışan genç adam bir kadın ile birleşmenin onunla tek beden olmak anlamına geldiğini iyi bilmesi gerekiyordu. Böylece hayatın başındaki tecrübesiz genç adamın yanlış kadını seçmenin kendi yaratılışına ne denli aykırı

olduğunu bilmesi gerekiyordu. Bu yüzden doğru kadın ve yanlış kadın arasındaki kıyaslama çok nettir.

b-) Unutmayalım ki, evlilik insan hayatında önemli bir dönüm noktasıdır; evlilik insanı etkileyip değiştiren önemli ve güçlü ilişkilerden biridir. Bu yüzden Meseller’de bilgece yaşamın RAB’bin hoşnutluğunu getiren bir şey olduğu yazılmıştır (8:35). Çünkü doğru kadını seçmek de *bilgece yaşam* içinde olan bir şeydir.

Öyleyse Meseller Kitabı bilgelikle yürümenin bir gereği olarak, kadın ve erkeğin sorumluluklarını iyi anlamış olarak evlilik hayatına girmesini amaçlar. Bu yüzden ideal eş için olan standartlar bazen çok yüksek olabilir; ancak bunlar kadın ve erkeğin sorumluluklarına daha güçlü bir şekilde sarılması için aynı zamanda bir teşviktir.

31:10 ayeti erdemli kadını bulmanın zorluğuna dikkat çekiyor. Çünkü bir kadının erdemli bir karakter (*soylu, güçlü, çalışkan, yetenekli, cesur v.s.*) sahibi olması onu aranan bir kişilik haline getirmektedir. Bu yüzden öyle kadın “*değerli bir mücevher gibi*” ifade edilmektedir. Bu kadının erdemli karakterinin arkasında olan şey ise öğretisi olan bir kadın olmasıdır; yani RAB’bin öğretilerine sarılmış bir kadın olmasıdır:

1:8 ...Ve annenin öğrettiklerinden vazgeçme.

6:20 Oğlum, babanın emrini tut,

Annenin öğretilerini bırakma.

Yani eş arayan bir adamın erdemli kadın niteliklerini gözden geçirmesi; evleneceği eşini buna göre dikkatli seçmesi gerekir. Diğer yandan unutmayalım ki, erdemli bir kadın da erdemli bir adam arar. Bu yüzden erdemli bir adam Mesih karakterinde biri olmalıdır (Efesliler 5:25).

Çünkü bir eş seçimi sadece her iki tarafın yaşamını etkilemiyor; bu aynı zamanda çocukları da etkileyen bir durum olduğundan dikkatli olmak gerekiyor. Bu yüzden doğru eş seçimi bir adamın taç giymesi gibidir (12:4); yani doğru eş seçimi bu yaşamın kendisini etkileyen önemli bir sorumluluk almaktır:

12:4 Erdemli kadın kocasının tacıdır

Fakat utandıran kadın kocasının kemiklerinde çürüklük gibidir.

31:11 Kocasının kalbi ona güvenir

Ve *adamın* kazancından eksilmeyecek.

Bu yüzden evlilik yeni bir konumda hayata devam etmek ve yeni bir başlangıç yapmak anlamındadır. Böylece 12:4 ayeti bize iki farklı seçimi karşılaştırıyor: hikmetli kadın taç giymek gibiyken, ahmak kadın ise adamın kendi bedeninde bir hastalık gibi anlatılıyor.

Bundan dolayı kadının “*yardımcı*” rolü (Tekvin 2:18) erkeğin yöneticiliğini desteklemesi için iyi anlaşılmaktadır (Efesliler 5:22, 33). Bu durumda Tanrı’nın yaratılıştaki amacına uygun olarak kadın ve erkeğin bir araya gelmesi ile Tanrı’nın

yüceliği ve amacının yeryüzünde daha görünür olması söz konusudur. Bu yüzden imanlı bir adamın doğru kadını bulması, erkeğin parlayan tacıdır. Yani bilge kadının eşine desteği, adamın parlayan tacı olacaktır. Diğer yandan kadının Tanrısal davranışı erkeğe dış dünyada daha fazla saygınlık getirecektir (*I.Korintliler 11:7 –kadın erkeğin yüceliğidir*). Bu durumda kadın yaşamı ile erkeğin görkemini göstermiş olacaktır. Böylece iki taraf da doğru tercih için bilgelik ile yürümeli; adam ve kadın evlilik için aceleci değil sabırlı olmalıdır.

Meseller’de övülen kadının eşinin tam karşılığı “*Mesih’in sevgisi ile kadını seven bir adam*” olarak karşımıza çıkar (Efesliler 5:25). Yani kadın bu adamda Mesih’in yüceliğini görmelidir; çünkü kocanın rolü Mesih’in rolüne benzemesi gerekiyor. Karar vermeden önce taraflar birbirlerinde ait oldukları rolü (I.Korintliler 11:7, Efesliler 5:22, 25) önceden görmelidir.

Taraflar evlenmeden önce bu konuda bilgelik edinmemişse, çoğunlukla evlendikten sonra da bu konuda bilgelik yaşamı görülmeyecektir.

Böylece 31:10-31 ayetlerindeki övülen erdemli kadının eşi “*kadına değer verin*” diyen ayete uygun olarak (I.Petrus 3:7), eşine saygı ve şefkat ile bakan bir adamdır.

12:4 ayetinde bir de kötü seçenek vardır. Yanlış kadını seçmek “*kemiklerde çürüklük*” olması gibi ciddi bir durumdur. Böylece yanlış seçenek tüm hayatı etkilediği gibi kişinin beklenti ve kararları üzerinde de kötü tercihler yapmasına sebep oluyor (21:9):

21:19 Çöl diyarında yaşamak daha iyidir,
Bir kavgacı ve can sıkıcı kadınla olmaktansa.
25:24 Damın köşesinde oturmak daha iyidir
Kavgacı bir kadınla bir evde olmaktansa.

Bu durumda doğru bir eş için kadın ve erkeğin öncelikle RAB’be bakması gerekiyor (19:14, 18:22); çünkü sağgörülü kadın RAB’den gelmektedir. Öyleyse Mesih ile derin bir ilişki geliştirebilenler evliliklerinde daha iyi ve derin ilişki kurabilirler. Böylece kadın ve adam birbirlerinde RAB’deki ilişkilerinin sağlamlığını aramalıdır.

31:30 Cazibe aldatıcı ve güzellik boştur;
RAB’be saygılı bir kadın övülecektir.

Böylece kadın adamda ve adam kadında en yüksek erdem olan “*RAB korkusu –gerçek dindarlık*” arar. RAB korkusunda bir iman ve RAB korkusunda bir bilgelik, Tanrı halkının eş seçiminde aranan bir standart olmalıdır.

Diğer yandan kesin evlilik kararından önce “*bilge danışmanlar*” göz ardı edilmemelidir (15:22). Çünkü ilk baştaki romantik sevgi doğru bakış ve doğru karar önünde bir engel oluşturabilir.ⁱⁱ

Diğer yandan ev, aile, evlilik gibi konulara bakarken kadınlara odaklanmış ayetler, erkeklerin de benzeri sorumluluklar içinde hareket etmesini gerektirmektedir.

5:15-18 ayetlerinde bir erkeğin eşine sadık olması, eşi dışında bir ihtimali bile düşünmemesi konusu onun kişisel sorumluluğu olarak karşımıza çıkmaktadır. 31:11 ayetinde erdemli kadının eşinin çalışan-kazanan-tutumlu bir yönü olduğunu görüyoruz. Diğer yandan 31:11 ve 31:12 ayeti arasında karşılıklı bir ilişki var: “adamın kadına olan güveni ve kadının adama olan iyiliği...”

Bu iki ayet karşılıklı dayanışma ve diyalogun olduğu bir yuva ortamını çağrıştırmaktadır. 31:28 ayetinde adam ve kadının uyumlu birlikteliği çocukların nasıl sevgi ve sevinçten beslendiklerini gösteriyor. Burada adamın kadına verdiği övgü aynı zamanda RAB’den korkan bir adamın karısının duygusal ihtiyaçlarına karşı nasıl duyarlı biri olduğuna işaret etmektedir.

Böylece kadına odaklanmış ayetlere bakarken adamın sorumluluklarını göz ardı etmemeliyiz. Unutmayalım ki, erdemli/bilge bir kadın da erdemli/bilge bir adam arayacaktır. Doğru bir evlilik ve aile hayatında her iki tarafın sorumlulukları vardır (I.Petrus 3:1-7). Ve böyle bir sorumluluk paylaşımı içindeki evliliklerde çocuklar da bu sorumluluğu doğru bir şekilde cevaplamayı öğrenirler:

Koloseliler 3: ¹⁸Kadınlar, Rab bağımlılığına yaraşır tutumla kocalarınıza bağımlı olun.

¹⁹Kocalar, karılarınızı sevin ve onlara karşı sert davranmayın.

²⁰Çocuklar, her konuda ana babalarınızın buyruklarına uyun. Çünkü Rab’bin beğendiği tutum budur.

Diğer yandan Meseller Kitabı “bilgelik” çatısı altında bir konular bütünüdür. 10:4-5 ayetlerini ele alırsak, burada evlilik ya da aile hayatı değil, iş ve çalışma hayatı için bir bakış açısı verilmektedir. Bu ayetlerde tembellik ve çalışkanlık kıyaslanmaktadır. Sizce bu tembel kişinin Meseller boyunca gördüğümüz “ideal ev, aile, eş” konusuna nasıl bir etkisi olabilir? Bu ayetlerdeki tembel adam evli olsaydı, bir eş ve bir aile reisi, bir baba olmanın sorumluluklarını sizce yerine getirebilir miydi? Hayır! Böyle bir adamın evine esenlik değil sıkıntı getireceği açıktır (14:19):

11:29 Evine sıkıntı çektirenin mirası yel olacak
Ve ahmaklar yürekten bilgelere kul olacaktır.

Benzer şekilde 26:21 ayeti kavgacı bir adamın olduğu yerde çekişmenin kaçınılmaz olduğunu yazmaktadır. Bu durumda bu ayetteki adam karakterini Meseller içindeki ideal eş ve ideal baba örnekleri içinde düşünemeyeceğimiz açıktır. Öyleyse kadınlara odaklanmış olumsuz ifadelerle bakarken adamlar için de benzer olumsuz örneklerin (18:6; 22:10) yazılmış olduğunu göz önünde tutmalıyız. Çünkü Meseller Kitabı “bilgelik” çatısı altında bir konular bütünüdür.

ⁱ Longman, Commentary, 576-578

ⁱⁱ Selvaggio, s.137-166